

سازمان آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش خراسان جنوبی

نقش معلم در جامعه‌پذیری کودکان و نوجوانان

حمید مسعودی

«استادیار جامعه‌شناسی دانشگاه بیرجند»

آذرماه ۱۴۰۰

HMDMASOUDI

دکتری جامعه‌شناسی اقتصادی؛
پژوهشگر اجتماعی؛
استادیار جامعه‌شناسی دانشگاه بیرجند.

درباره
سخنران:

HMDMASOUDI

 cv.Birjand.ac.ir/hmdmasoudi

 pue

 massoudihamid

 hmdmasoudi

 hmdmasoudi

 hmdmasoudi

طرح بحث

۱. جامعه‌پذیری چیست؟
۲. نهادهای جامعه‌پذیری کدامند؟
۳. پیامدهای جامعه‌پذیری چیست؟
۴. مدرسه چه نقشی در جامعه‌پذیری دارد؟
۵. معلم چه نقشی در جامعه‌پذیری دارد؟
۶. برنامه‌درسی چگونه به کمک جامعه‌پذیری می‌آید؟
۷. جامعه‌پذیری در همه‌گیری کرونا و آموزش غیرحضوری چگونه است؟
۸. جامعه‌پذیری سازمانی معلمان چیست؟
۹. بازجامعه‌پذیری چیست و چه انواعی دارد؟
۱۰. پیشنهادها و منابع برای جامعه‌پذیری چیست؟

جامعه‌پذیری چیست؟

جامعه‌پذیری؛ فرایندی که طی آن انطباق با جامعه و آشناسازی با جامعه برای فرد صورت می‌گیرد.

جامعه‌پذیری؛ کنش متقابلی است برای انتقال و نهادینه‌سازی هنجارها، ارزش‌های جامعه

عناصر اساسی جامعه‌پذیری: کنش متقابل انسانی، زبان و تجربه‌پذیری عاطفی

مراحل جامعه‌پذیری: نخستین (در خانواده و همسالان)، ثانوی (مدرسه و رسانه)

کارکردها و پیامدهای جامعه‌پذیری چیست؟

انتقال فرهنگ جامعه

بقاء و استمرار جامعه

شکل‌گیری شخصیت فرد

توسعه توانایی‌های شناختی و استعدادهای عاطفی

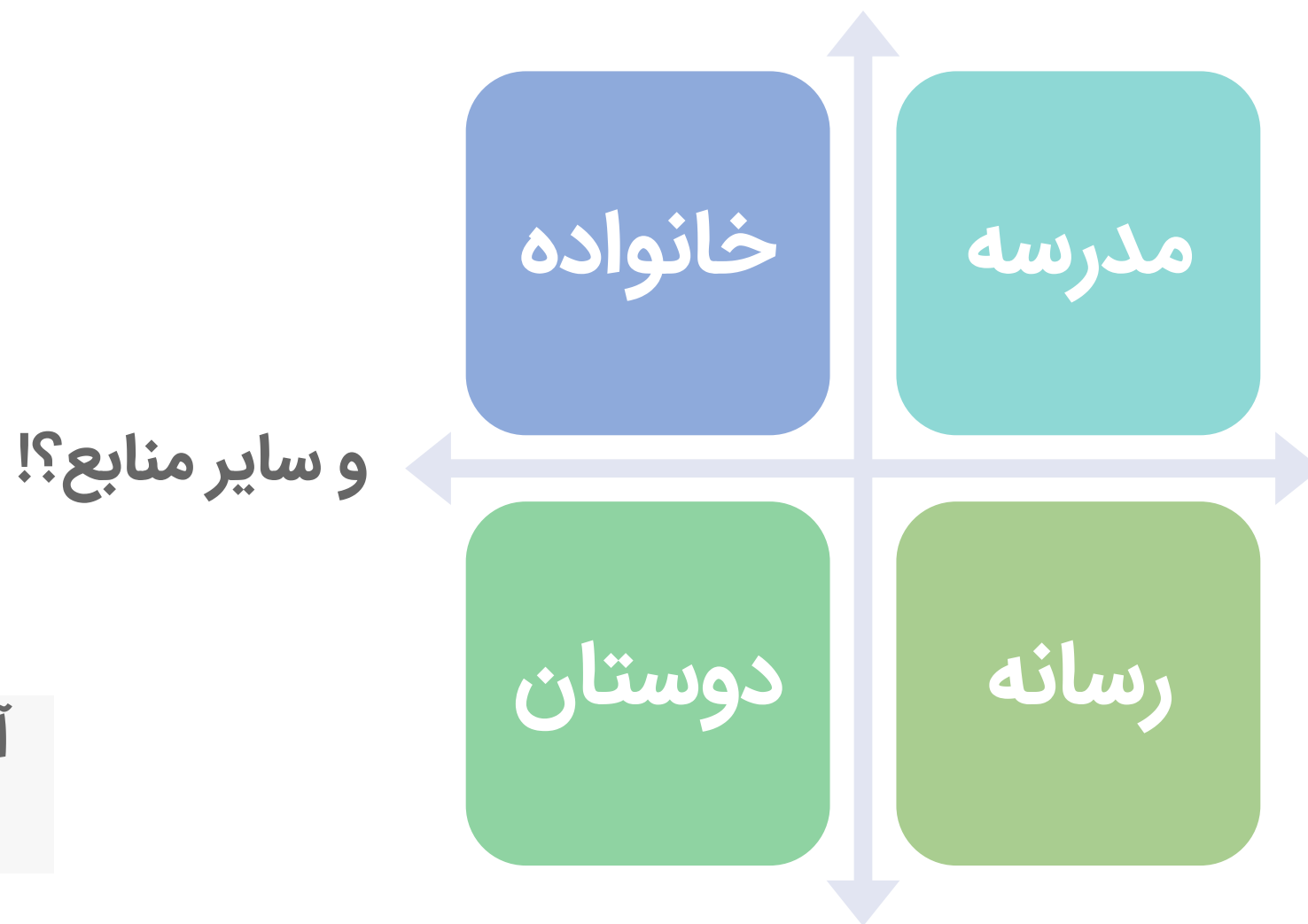
شکل‌دهی رسوم، عادات و آرزوهای افراد

آشناسازی فرد با شیوه‌های پذیرفته‌شده زندگی اجتماعی

درونی‌سازی ارزش‌ها و باورهای اساسی جامعه

کسب مهارت‌ها برای زندگی در جامعه

نهادهای جامعه‌پذیری

آیا نهادهای جامعه‌پذیری
از هم جدا هستند؟

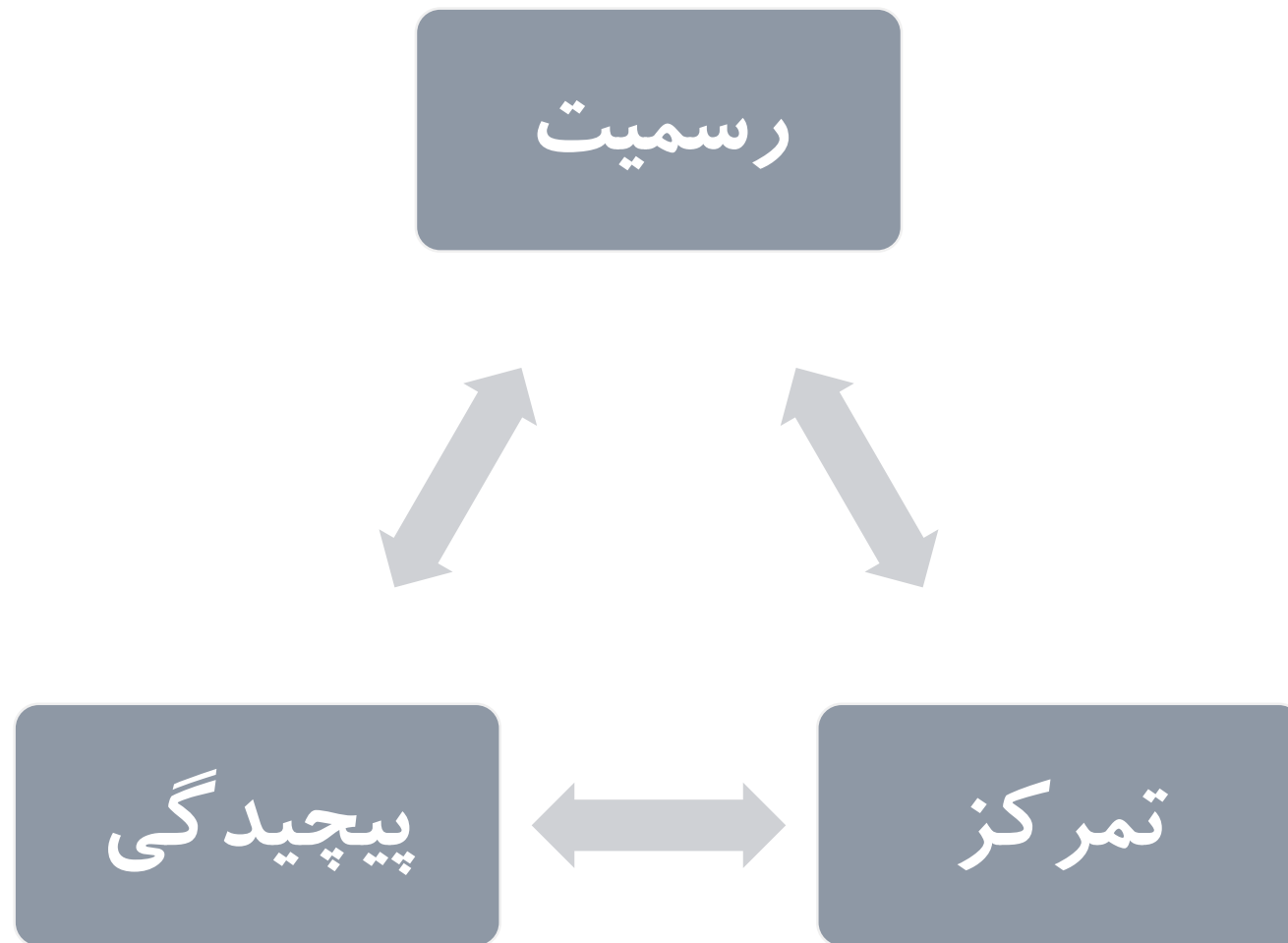
مدرسه و جامعه‌پذیری دانش‌آموزان

؟

به نظر شما مدرسه چگونه می‌تواند نوجوانان را جامعه‌پذیر کند؟

ساختار مدرسه و جامعه پذیری

معلم و ابزارهای جامعه‌پذیری

؟

به نظر شما معلم چگونه
می‌تواند نوجوان را
جامعه‌پذیر کند؟

منبع درسی

رفتار معلم در مدرسه

رفتار فرامدرسه‌ای

اخلاق و گفتار معلم

مشاوره و هم‌صحبتی

تحلیل‌گری و دانش علمی

برنامه درسی پنهان و جامعه پذیری

برنامه درسی پنهان

غیر رسمی

غیر مدون

تعریف نشده

تعاملی

تدریس ضمنی

باز آفرینی فرهنگی

اختیاری

عدم ارزشیابی

برنامه درسی آشکار

رسمی

مدون

تعریف شده

یکسویه

تدریس آشکار

ارتقای دانش

اجباری

آزمونی

؟

آیا وضعیت برنامه درسی را
برای جامعه پذیری مناسب
می دانید؟ چه تغییری؟

انواع جامعه پذیری

جامعه پذیری دینی: معارف دینی، مناسک دینی

جامعه پذیری سیاسی: مشارکت کردن، رأی دادن،

جامعه پذیری اقتصادی: پس انداز کردن، سرمایه گذاری کردن، کاسبی کردن

جامعه پذیری سازمانی: ایفای نقش در سازمان

بازجامعه پذیری: جامعه پذیری مجدد در شغل، تحصیل، ازدواج، نظام وظیفه

جامعه پذیری پیش بینی شده؛ تمرین برای موقعیت های آینده، ازدواج، شغل

کرونا، آموزش غیر حضوری و جامعه پذیری

تمرکزگرایی در آموزش

تضعیف نیروی انسانی

جایگزینی با ربات

تقویت دستیار آموزشی

عدم نیاز به مدرسه و مکان

تضعیف کنترل توسط مدرسه

تضعیف تربیت و جایگزین یادگیری

تضعیف جامعه پذیری توسط مدرسه

؟

شما در همه گیری کرونا
چقدر به آینده معلمی خود
اندیشیده اید؟

بازجامعه‌پذیری چیست؟

○ یادگیری مجدد هنجارها در موقعیت‌های جدید

○ موقعیت‌های شغلی، تحصیلی، ازدواج و ...

○ هنجاریابی و درونی‌سازی هنجارها

○ یادگیری قواعد بازی در موقعیت جدید

○ پختگی و کسب تجربیات جدید در موقعیت

؟

آیا تدریس و اشتغال در
آ.پ شما را بازجامعه‌پذیر
کرده است؟

جامعه‌پذیری سازمانی معلمان

یادگیری هنجارها، ارزش‌ها و هویت سازمانی

ارتقای آموزش و یادگیری شغلی

تفاهم و درک اهداف سازمانی

حمایت و تعاون همکارانه

داشتن چشم‌اندازی برای آینده

وفاداری و تعهد سازمانی

احساس تعلق و هویت سازمانی

؟

چقدر و با چه نمودهایی
جامعه‌پذیری سازمانی پیدا
کرده‌اید؟

چه کنیم!؟

درباره جامعه‌پذیری و انواع آن بیشتر بخوانیم.

درباره جامعه‌پذیری مدرسه بیشتر بنویسیم.

در فضای عمومی و اجتماعی نقش‌آفرینی کنیم.

فراتر از منابع درسی حرکت کنیم.

فراتر از شغل‌مان باشیم.

گروه‌های دانش‌آموزی و دبیران را شکل دهیم.

با دانش‌آموزان خود گفتگو کنیم.

؟

شما بگوئید چه کنیم؟

منابعی برای مطالعه بیشتر

- آمنه جمال لیوانی، معصومه باقرپور، (۱۴۰۰). رابطه بین ساختارمدارس با جامعه پذیری و مشارکت کاری معلمان دوره اول متوسطه، پژوهشنامه تربیتی، ۱۶(۲)، ۳۶-۲۱. ([دریافت](#))
- لی اکبر امین بیدختی، سکینه جعفری، مجید مرادی مقدم، (۱۳۹۵). رابطه جامعه پذیری سازمانی و اشتیاق شغلی معلمان با نقش میانجی هویت سازمانی، مجله مدیریت سرمایه اجتماعی، ۳(۴)، ۵۸۲-۵۶۳. ([دریافت](#))
- شهرام نظری، (۱۳۹۸). ارتباط میان جامعه پذیری سازمانی و هویت سازمانی معلمان تربیت بدنی شهرستان‌های استان تهران، فصلنامه خانواده و پژوهش، ۱۶(۲)، ۱۲۲-۱۰۱. ([دریافت](#))
- حسین دهقان، (۱۳۹۰). جامعه پذیری آموزشی پیش نیاز آفرینش دانش: بحثی در جامعه شناسی آموزش و پرورش، نشریه مطالعات جامعه شناختی، ۱۸(۳۸)، ۱۴۴-۱۱۹. ([دریافت](#))
- حسن نجفی، علی جلال زاده، (۱۳۹۷). برنامه درسی؛ راهبردی کارآمد در جامعه پذیری دینی دانش آموزان (با تاکید بر کیفیت عناصر آن)، ماهنامه معرفت، ۲۷(۲)، ۱۰۳. ([دریافت](#))
- جعفر نجات، عبدالرضا خوشرفتار، عبدالرسول فدایی دولت، (۱۳۹۵). نقش برنامه درسی پنهان در جامعه پذیری دانش آموزان (مورد مطالعه دانش آموزان مقطع متوسطه اول شهر بوشهر)، فصلنامه تحقیقات مدیریت آموزشی، ۸(۲)، ۲۸-۱۷. ([دریافت](#))
- یعقوب فروتن، (۱۳۸۹). جامعه پذیری جنسیتی در کتاب های درسی مدارس ایران، فصلنامه زن در توسعه و سیاست، ۸(۳)، ۱۹۵. ([دریافت](#))

پا سپاس

HMDMASOUDI